

De València a Barcelona

Dues companyies històriques del País Valencià coincideixen a la cartellera de Barcelona

UNA HORA I MITJA TARD

La Pavana

Direcció:
Rafael Calatayud

Intèrprets: Victoria Salvador i Rafael Calatayud

Dia i lloc: Fins a l'1 de febrer al Teatre Gaudí de Barcelona

SERENATA PARA UN PAÍS SIN SERENOS

Hongaresa

Autoria:
Lluïsa Cunillé i Paco Zarzoso

Intèrprets:
Lola López i Àngel Figols i Teresa Alamá (violoncel)

Dia i lloc: Del 21 al 31 de gener a La Seca

La Pavana suma trenta anys d'història. Hongaresa ja en fa vint. Aquestes dues companyies del País Valencià seran aquest final de gener a la cartellera de Barcelona. Si els de La Pavana trien els textos a partir de les seves motivacions, la companyia Hongaresa es caracteritza per treballar dramàticament amb material propi. I és que, aprofitant la temporada a La Seca, Zarzoso també prepara un taller a l'Obrador de la Sala Beckett (un altre espai còmplice amb aquesta companyia que, de fet, compta amb Lluïsa Cunillé com a referència de la companyia a Barcelona). La Pavana ha esdevingut la degana de les companyies valencianes, en què sembla haver-hi dues generacions més: les que estan a punt de fer vint anys (com també podria ser Albena Teatre al costat d'Hongaresa o els irreverents i corrosius amb el poder Pot de Plom) i les d'última fornada (i ara cal esmentar El Pont Flotant, per exemple).

El Teatre Gaudí Barcelona programa, novament, La Pavana. Si el 2011 van meravellar amb *Una jornada particular*, d'Ettore Scola, ara s'apunten a una comèdia de boulevard francesa. L'obra, de Gérald Sibleyras i Jean

Dell, s'empelta amb una situació quotidiana que pren aires còmics i dramàtics per moments, amb eficaços girs dramàtics. Com pot ser el cas d'*El nom* (Matthieu Delaporte, Alexandre de la Patellière), que va protagonitzar Joel Joan al Goya, el 2012; o bé amb *Un aire de família* (Agnès Jaoui, Jean-Pierre Bacri), que va protagonitzar Francesc Orella al Romea el 2013. Sens dubte, la gran referència del moment per al públic de Catalunya és Yasmina Reza amb múltiples presentacions professionals com pot ser *Art* al Tívoli en dues produccions germanes: *Una comèdia espanyola* (TNC, 2009) i *Un déu salvatge* (Goya, 2010). En aquest cas, La Pavana tria una peça còmica que, tal com explica el director i actor Rafael Calatayud, fa una reflexió d'una parella als 55 anys: per una anècdota remunten la seva vida ara que obren la nova etapa un cop els fills s'han emancipat. Calatayud ho té clar: "També el drama necessita humor." La seva comèdia, doncs, és de contingut i garanteix molta identificació amb els espectadors, que "riuen, reflexionen i s'emocionen". Paco Zarzoso, fundador d'Hongaresa, reconeix a La Pavana el mèrit de dignificar la comèdia amb sensibi-

litat "que reflecteix la fragilitat dels personatges" alhora que ha fet moltes apostes per introduir autors europeus contemporanis a l'escena valenciana.

Hongaresa és una companyia que parteix d'una obra que arrenca ja en la mateixa escriptura. Rafael Calatayud no dubta a dir que són "una de les companyies capdavanteres a València", gràcies a la marca de Zarzoso (d'actor, autor i director en bona part dels muntatges). Hongaresa practica un teatre més arriscat però que aconsegueix atrapar per la seva originalitat en els plantejaments dramàtics i que es caracteritza també per un cert aire crític amb el poder. Efectivament, a *Serenata pa-*

CRÍTICA JORDI BORDES

Lúcid cant a l'ocell ingenu que fracassa

Pere Hosta s'ha fet famós pels carrers de Catalunya fent de carter obsessionat a fer la feina, encara que s'equivoqui en encertar la bústia. Ara, presenta una nova faceta prou singular: es transforma en un ocell il·lusionat per fer la feina, per volar i emocionar l'audiència amb les seves demostracions (sigui el vol, el cant, el reclam, l'art de fer el niu o, fins i tot, d'explicar-se). En realitat, el *clown* incorpora el moviment d'un colom mig estrofet, d'aquells que fan patir en veure'l caminar perquè li falta un peu i que no es cansa de repetir-se que "cal saber esperar" per convèncer la parella i reproduir-se.

Amb una aparença artesanal, *Pàjaru* insisteix en el moment de *Pàjaru* coneix *Pàjaru*.

L'actitud de *clown* li permet construir un antiheroi que confia que, algun dia, deixarà de ser-ho. Mentre, exercita la seva capacitat de fer nius nous, tot jugant amb les paraules tot traduint-les (tots els *nius* són *news* per definició!) Hosta és molt auster en paraules. Però ho compensa amb un moviment que descompon la seva columna vertebral i estira el coll com qui pica l'aire. Com a tot humà de carrer, aquest ocell que vesteix Pere Hosta vol volar i triomfar a la vida. Encara que no en

tingui la capacitat. Admira i copia tant com pot el seductor blau (es refereix a Boewer Bird, tot i que en realitat ell seu nom fa referència a la capacitat de construir el seu niu). Com en la vida, cal posar en qüestió cada enunciat d'aquest ornitòleg aficionat. El món animal és tan simple com selectiu: triomfen els que s'adaptin millor al medi, els més forts, els que garantiran una millora genètica en la seva espècie. A la resta, només els toca anar esperant que el medi varii i les seves plomes guanyin valor en aquesta estranya borsa de l'amor i la fertilitat.

La capacitat d'hipnosi d'unes galetes Trias de tota la vida poden apropar la *pàjara* al niu però serà difícil convèncer-la que es tracta del mascle que ha de procurar-li material per

ra un país sin serenos es fa una caricatura del president de l'equip de primera divisió, el Ràpid Sport Club, mort d'una manera violenta després de la pallissa d'uns desconeguts. A la sala VIP, la seva segona esposa i el fill del seu primer matrimoni reben les visites de diferents persones relacionades amb el difunt. El repte del muntatge és convertir les paraules en música per aquesta *serenata*. Fer dialogar personatges que parlen amb uns altres que s'expressen amb música és un salt creatiu en el buit, un dels reptes que interessin la companyia, diu Zarzoso. De fet, aquest és el títol del seminari de Zarzoso: *Teatre i música*, del 22 al 30 de gener. *

De sofà. La comèdia de La Pavana manté el clàssic d'escena de sofà però sempre aportant una certa reflexió a l'humor. TGB

als seus ous. Hosta insinua la vida desesperada dels ocells que es deleixen per sobreviure o perquè algun fill seu els sobrevisqui i voli més alt. Els ossos són buits, però la seva ànima és pesant i carregada de desig d' enamorar tot i que se sap que té els *pneumàtics* en parts del cos que no llueixen.

Per l'escena de Pere Hosta, amb el privilegi d'un joc audiovisual que signa Isaki Lacuesta i un espai sonor de Pep Pascual (imprescindible) per donar aire a aquest personatge, en realitat, tan terrenal, hi apareixen totes les parelles d'ocells de l'Arca de Noè, com qui diu. Sigui en cromos de Panrico. O en vídeos del *National Geographic*. O en films de hawianes. Falta (perdó per la broma) el lloro que quan no aconsegueix la parella, *llora*. *

PÀJARU Clown Perehosta

Direcció i escenografia:
Manel Trias

Dramatúrgia:
Jordi Palet

'Clown':
Pere Hosta

Realització audiovisual:
Isaki Lacuesta

Música i espai sonor:
Pep Pascual

Dia i lloc: Dimecres, 14 de gener (fins a l'1 de febrer) a la Sala Joan Brossa de La Seca.

AGENDA D'AUTOR J.B.

La 'dificultat' de la comèdia

Paco Mir, un dels membres de Tricycle, va escriure aquesta comèdia el 1990. El director Josep Maria Mestres en faria l'estrena el 1999. Ara arriba la darrera versió a càrrec d'una companyia pràcticament acabada de sortir del forn: Estrena Morena. Els components, però, tenen una llarga trajectòria en el teatre de Sabadell i, puntualment, fent presència a la cartellera professional de Barcelona. *No és tan fàcil* narra la decisió d'un home que explica a un cambrer que vol deixar la dona però que no sap com anunciar-li-ho. Assaja fins a 30 formes diferents per no fer més traumàtic aquell trencament i aconseguir que sigui definitiu. La comèdia, sí, està servida.

NO ÉS TAN FÀCIL

Estrena Morena

Autor: Paco Mir

Direcció: Pedro Ortega

Intèrprets: Carles Prats, Jep Barceló i Isa Mateu

Lloc i dia: Al Jove Teatre Regina, programació d'adults. Fins al 15 de febrer.

Confessions d'un natzarè

Un home entra en un bar qualsevol vestit de natzarè de Setmana Santa demanant unes *torrijas*. Està desesperat i creu que aquest plat tan ensucrat l'ajudarà a recuperar forces. Soltadament, es confessa amb el jove que regenta el bar, a qui probablement mai més tornarà a veure. La conversa va responnent a les incògnites i, de sobte, al derrotat natzarè se li acut una solució per al seu problema. Una sortida, però, que necessitarà un favor de l'home del bar.

EL GRAN FAVOR

José Luis Gil i Mauro Muñiz de Urquiza

Intèrprets: José Luis Gil i Mauro Muñiz de Urquiza

Lloc i dies: Al Teatre Borràs, només fins al 25 de gener

Executar. Dramàtic quadre del muntatge que mostra la barbàrie de la dictadura argentina. TEATRE DE PONENT

Teatre i memòria argentina

Granollers acull un muntatge, estrenat a Buenos Aires el 2012, i que ja ha tingut més de 4.000 espectadors. Aquest muntatge és la primera part d'una trilogia que aprofundeix en la memòria històrica argentina. *Granos de uva en el paladar* enllaça tres històries desenvolupades a partir de tres contes de Susana Hornos: *Chusa*, *Adelina* i *La uva en el paladar*. La peça teatral és interpretada per cinc actrius que donen vida a una multiplicat de personatges anònims. L'obra comença poc abans de la Segona República i acaba en l'actualitat.

MEMORIAS DE UVA EN EL PALADAR Companyia Trilogia Republicana

Text i direcció: Susana Hornos i Zaida Rico

Intèrprets: Lorena Carrizo, Susana Hornos, Maday Méndez, Ana Noguera, Zaida Rico

Lloc i dies: 17 i 18 de gener al Teatre de Ponent de Granollers

23
CULTURA
16.01.2015

SALVEM L'ARNAU Festa major Sant Antoni

Dins dels actes de la festa major del barri de Sant Antoni, aquest vespre s'ha organitzat una taula rodona per reclamar la recuperació del Teatre Arnau, del Paral·lel, que des de fa pocs anys és propietat municipal. Enric H. March farà una aproximació a l'ahir i a l'avui d'aquest emblemàtic escenari, a tocar de Barts (l'antic Español dels Santpere).

Lloc i dia: Biblioteca Joan Oliver, avui a 2/4 de 7 de la tarda

Teatre